

**Лекційно-практичний курс з
дисципліни "Технології
вивчення галузі "Мова і
література"**

Про книгу

У посібнику подано розгорнуті лекції з дисципліни «Технології вивчення галузі «Мова і література». Окрім теоретичного матеріалу про інноваційні педагогічні технології пропонуються також орієнтовні плани-конспекти та зразки уроків. Для викладачів та студентів педагогічних навчальних закладів.

А.П. Каніщенко

Лекційно-практичний курс
з дисципліни
«ТЕХНОЛОГІЇ ВИВЧЕННЯ ГАЛУЗІ
«Мова і література»

*Рекомендовано Радою інституту педагогіки і психології
НПУ ім. М. Драгоманова*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН

УДК 371.32

ББК 74.26

К 19

Рецензенти:

Семеренко Г.В., кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри мов та методики їх викладання в початковій школі НПУ імені М.П. Драгоманова
Руснак І.С., доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії

*Рекомендовано Радою інституту педагогіки і психології
НПУ імені М.П. Драгоманова
(протокол № 2 від 30 жовтня 2013 року)*

Каніщенко А.П.

К 19 Лекційно-практичний курс з дисципліни «Технології вивчення галузі «Мова і література» / А.П. Каніщенко. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2020. — 160 с.

ISBN 978-966-10-7524-4

У посібнику подано розгорнуті лекції з дисципліни «Технології вивчення галузі «Мова і література». Окрім теоретичного матеріалу про інноваційні педагогічні технології пропонуються також орієнтовні плани-конспекти та зразки уроків.

Для викладачів та студентів педагогічних навчальних закладів.

УДК 371.32

ББК 74.26

Навчальне видання

КАНІЩЕНКО Антоніна Пантелеймонівна

**Лекційно-практичний курс
з дисципліни «Технології вивчення галузі
«Мова і література»**

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Оксана Базан*

Обкладинка *Володимира Басалиги*

Комп'ютерна верстка *Тетяни Дячук*

Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 30.06.2014. Формат 60x84/16. Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica.
Умовн. друк. арк. 9,30. Умовн. фарбо-відб. 9,30.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002

Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48

office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-7524-4

© Навчальна книга — Богдан, 2020

ПЕРЕДМОВА

Формування готовності майбутнього вчителя початкової ланки освіти до роботи з молодшими школярами — процес складний і довготривалий.

Школа чекає вчителя, який міг би не лише вивчати програмний матеріал з дітьми шляхом опрацювання змісту навчання, закладеного в підручниках. Школі сьогодення потрібен фахівець початкової ланки освіти, який зміг би спілкуватися з учнями у процесі навчання, спільно діяти з ними на уроці, вести діалог, керувати груповою формою роботи. Такий учитель мусить бути озброєний знаннями інноваційних технологій, вміннями їх поєднувати з традиційними методами та прийомами навчання.

З орієнтацією на нову мету шкільної мовної освіти, на вимоги МОН України щодо підготовки кваліфікованого спеціаліста початкової школи виникла потреба підготувати новий курс «Технології вивчення галузі «Мова і література», у якому подаються лекційно-практичні матеріали інноваційних технологій: «Розвивального навчання», «Марії Монтессорі», «Кооперативного навчання», «Читання та письма для розвитку критичного мислення», «Чотирьох площин», «Ігрового навчання», «Методу проєктів», «Нетрадиційного навчання читання». Окрім теоретичного матеріалу інноваційних педагогічних технологій подаються матеріали «З досвіду роботи за технологіями» та орієнтовні плани-конспекти уроків мови та читання до кожної названої технології.

Лекційно-практичний курс пропонується як викладачам педагогічних ВНЗ, так і студентам стаціонарної та заочної форми навчання для озброєння себе знаннями, які вкрай необхідні для активізації розумової діяльності молодших школярів, для підтримки постійного пізнавального інтересу до навчальної діяльності, самостійного здобуття знань, удосконалення умінь переносити здобуті знання в нові умови, своєчасно виявляючи та розвиваючи потенційні можливості молодших школярів.

виявлення тільки власних думок, а читання — як більш ускладнений процес інтерпретації думок інших). Сучасні психологічні дослідження підтвердили всю важливість забезпечення дітей у ранньому віці сприятливими можливостями бачити і використовувати алфавіт. Набутий досвід потім допоможе їм і приведе до усвідомленого читання.

«Той, хто може скласти слово, коли воно диктується, і відразу думками охопити його повну будову,.. буде в змозі писати з того моменту, коли дізнається, які потрібні рухи для створення літер, і зможе тримати, майже мимовільно, письмові пристосування».

М. Монтессорі «Відкриття дитини»

3. Початкові поняття про читання за М. Монтессорі.

Сучасні класи Монтессорі спроектовані так, щоб сприяти можливостям дітей та допомогти їм, коли у них формуються початкові поняття про читання.

Виявлено, що вправи зі словами з трьох літер, їх римування (мак — рак), використання відповідних предметів для складання їхніх назв із літер рухливого алфавіту забезпечують потяг дитини до творчої діяльності та успішно орієнтують її на подальшу дослідницьку роботу з літерами. Малюки починають з «письма» (складання) слів, а пізніше виявляється, що вони можуть і прочитати їх. Часто діти отримують задоволення, коли «пишуть» ці слова послідовно і складають з них списки або навіть маленькі буклетики. Центром цієї діяльності є не читання слів, а їх побудова.

Доктор М. Монтессорі писала про можливість дуже простої діяльності, щоб допомогти дітям перейти до світу читання. Вона заохотила своїх вчителів зібрати колекцію маленьких цікавих предметів, підготувати смужки паперу і олівець. Після того, як дітей попросили назвати кожен предмет, вона записувала ці назви так, щоб малюки бачили. Потім біля відповідних предметів ставила папірці-назви і знову повторювала слова.

У сьогоdnішніх класах діти бачать, як вчитель пише, і слухають, як він вимовляє, створює слово. Потім вчитель запрошує дитину перемішати папірці. Кожен малюк по черзі бере папірець-квиточок, дивиться на нього, згадує слово і шукає відповідний предмет. Часто діти розпізнають початковий звук слова і використовують це вміння та загальну форму слова, коли його «розшифровують».

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію
КНИГИ.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ